

JISMONIY TARBIYADA FAIR PLAYNING O'RNI

Nuriddinov Axrorjon Bahodir o'g'li

Osiyo xalqaro universiteti jismoniy madaniyat kafedrası o'qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.8418937>

Annotatsiya. 20-asr davomida sport faoliyatining, ayniqsa futbolning ko'payib borayotgan tijoratlashuvi va siyosiy lashuvi sportchilar orasida "har qanday holatda ham g'alaba qozonish" g'oyasini ustun qildi. Mutaxassislarda normal hisoblangan bu holat endi havaskor sportda ham qabul qilingan. Ma'lumki, so'nggi yillarda kattalar sportchilariga qaratilgan qizg'in tushuntirish ishlari "Fair Play" konsepsiyasini shakllantirish uchun etarli emas. Shu sababli, boshlang'ich va o'rta maktab o'quvchilari o'qishning boshlang'ich nuqtasi bo'lishi kerak degan g'oya ahamiyat kasb etdi. Biroq bu sa'y-harakatlarning muvaffaqiyati maktab jismoniy tarbiyasida "Fair Play"ga qanday erishish mumkinligi va bu malakaga ega bo'lgan jismoniy tarbiya o'qituvchilarining mavjudligini bilishni talab qiladi. Bu nurga bog'liq. Biroq, Turkiyada hali ham amalda; Boshlang'ich maktablar, litseylar va ularga tenglashtirilgan maktablarning jismoniy tarbiya darslarini o'qitish dasturlarida jismoniy tarbiya darsida o'rganish tajribalari orqali Fair Play bilan bog'liq xatti-harakatlar o'zlashtiriladi, buni qilish kerakligi aytilmagan. Shu sababli, ushbu tadqiqotning maqsadi sportda, professional va havaskor sportdan maktab sportiga qadar Fair Play tushunchasining pasayishini ko'rib chiqish va maktab jismoniy tarbiyasi va sportida Fair Play tushunchasini o'rganishdir. Jismoniy tarbiya o'qituvchilarini jismoniy tarbiya o'qitishda qo'llaniladigan zamonaviy usullarga urg'u berib, ularni amaliyotda yo'naltirish.

Kalit so'zlar: Fair o'yin ta'limi, Jismoniy tarbiya darsi, Jismoniy tarbiya o'qituvchisi

THE ROLE OF FAIR PLAY IN PHYSICAL EDUCATION

Abstract. Throughout the 20th century, the increasing commercialization and politicization of sports activities, especially football, has outperformed the idea of "winning in any case" among athletes. This condition, which is considered normal in specialists, is now also accepted in amateur sports. It is known that in recent years, intense explanatory work aimed at adult athletes is not enough to form the concept of "Fair Play". Therefore, the idea that elementary and high school students should be the starting point of study gained importance. However, the success of these efforts requires knowledge of how to achieve "Fair Play" in school physical education and the presence of physical education teachers with this qualification. It depends on the light. However, it is still practiced in Turkey; physical education teaching programs of elementary schools, lyceums and equivalent schools adopt Fair Play-related behaviors through learning experiences in a physical education class, which is not stated to be done. Therefore, the purpose of this study is to consider the decline in the concept of Fair Play in sports, from professional and Amateur Sports to school sports, and to explore the concept of Fair Play in school physical education and sports. orientation of physical education teachers in practice, emphasizing modern methods used in the teaching of physical education.

Keywords: Fair game Education, Physical Education lesson, physical education teacher.

РОЛЬ ЧЕСТНОЙ ИГРЫ В ФИЗКУЛЬТУРЕ

Аннотация. В течение 20-го века растущая коммерциализация и политизация спортивной деятельности, особенно футбола, сделали идею "побеждать любой ценой" доминирующей среди спортсменов. Это состояние, которое считалось нормальным в профессионалах, теперь также принято в любительском спорте. Известно, что в

последние годы интенсивной разъяснительной работы, направленной на взрослых спортсменов, недостаточно для формирования концепции "честной игры". По этой причине идея о том, что ученики начальной и средней школы должны быть отправной точкой для обучения, приобрела значение. Однако успех этих усилий требует знания того, как добиться справедливой игры в школьном физическом воспитании, и наличия учителей физкультуры, обладающих этой квалификацией. Это зависит от света. Однако в Турции это все еще практикуется; в программах обучения урокам физического воспитания в начальных школах, средних школах и эквивалентных школах поведение, связанное с Fair Play, усваивается посредством опыта обучения в классе физического воспитания, что не является обязательным условием. Таким образом, цель этого исследования-изучить упадок концепции Fair play в спорте, от профессионального и любительского спорта до школьного спорта, а также изучить концепцию fair play в школьном физическом воспитании и спорте. ориентация учителей физической культуры на практику с акцентом на современные методы, применяемые в обучении физической культуре.

Ключевые слова: справедливое игровое образование, урок физкультуры, учитель физкультуры.

Kirish

Oddiy ma'noda halol va halol o'yinni ta'kidlaydigan "Fair Play" kontseptsiyasi bugun har qachongidan ham asosli xavotirlar tufayli kun tartibida. Tashvishlarning asosiy manbai - pedagogik ma'noda insonning jismoniy, aqliy va ma'naviy rivojlanishiga hissa qo'shishi; Axloqiy va estetik fazilatlarini rivojlantirishi kutilayotgan sport turlari nojo'ya xatti-harakatlarni o'rganish va namoyon qilish uchun maydonga aylanadi. 20-asr boshidan sport musobaqalarini tijoratlashtirish va siyosiylashtirish va jamiyatda sport muvaffaqiyatlarining ortiqcha baholanishi bilan boshlangan bu jarayon Fair Play doirasidagi asosiy axloqiy munosabat va xatti-harakatlarning asta-sekin ahamiyatini yo'qotishiga olib keldi. ayniqsa, yuqori natijalarga erishgan sport turlari va bugungi kunga qadar "har qanday holatda ham g'alaba qozonish" tamoyili g'oyani birinchi o'ringa olib chiqdi.

Sportchilarga qo'llaniladigan ishlash bosimi ularni utilitar muvaffaqiyat imkoniyatlarini izlashga olib kelishi sababli professional sohada deyarli qisman toqat qilinadigan bu holat, afsuski, hozirda havaskor sport turlarida ham xuddi shunday tendentsiyani ko'rsatmoqda, bu erda qoida buzilishi taktika nuqtai nazaridan baholanadi. axloq emas, hatto bu darajada.

Sportda nojo'ya xatti-harakatlarning keng ko'lamli ko'payishi sababli boshlangan axborot va targ'ibot ishlari maqsadga erishish uchun etarli emasligi Fair Play tushunchasiga ega bo'lish uzoq muddatli, tizimli ta'lim jarayonini talab qilishini ko'rsatdi. Shu bois, bugun maktablarga chaqiruv qilinib, ulardan ongli ravishda Fair Play ta'limi orqali muammoni hal qilishga hissa qo'shish so'ralmoqda. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, maktab sportida "Fair Play"ga to'g'ri kelmaydigan xatti-harakatlarning o'yantiruvchi o'sishi kuzatilmoqda, ammo yosh avlodni tarbiyalash uchun boshlang'ich va o'rta maktab o'quvchilari va yoshlarning jismoniy tarbiya darslarida "Fair Play" tadbirlarini boshlash kerak. axloqiy jihozlar bilan... Bu juda muhim, chunki bu massadan kelajakning sportchilari, murabbiylari, sportchilari, hakamlari, yozuvchilari va tomoshabinlari chiqadi. Biroq jismoniy tarbiya o'qituvchilarida Fair Play tushunchasini darslarda qanday qilib berish bo'yicha yetarlicha jihozlar yo'qligi ma'lum. Yevropa halol o'yin assotsiatsiyasi (EFPM) bu sohadagi nomutanosiblikni butun Yevropada muammo sifatida ko'rib,

milliy hukumatlarga “Fair Play”ni maktab jismoniy tarbiyasining eng muhim predmeti sifatida o‘quv dasturiga qo‘shishni va maxsus tayyorgarlik va Fair Play doirasida o‘qituvchilar va murabbiylarning ishini qo‘llab-quvvatlash uchun axborot materiallari tayyorlanishi kerak.

Shuning uchun ushbu tadqiqotning maqsadi Fair Play ta'limida jismoniy tarbiyaning o'rni va ahamiyatini ta'kidlash; Ushbu tadqiqotning maqsadi jismoniy tarbiya darslarida Fair Play ta'limi bo'yicha hozirda amalga oshirilayotgan kognitiv va affektiv tadqiqotlar ko'lamini va tajribani o'rganish uchun sinfda Fair Play o'yinlarini qurishning umumiy usuli haqida ma'lumot berishdir.

Maktab jismoniy tarbiyasida adolatli o'yin talabi

20-asr davomida sportdan tijoriy va siyosiy umidlarning kuchayishi axloqiy umidlarni orqaga surdi va tobora kuchayib borayotgan professionallik sharoitida havaskor ruhning pasayishiga olib keldi. Bu jarayonda Fair Play tushunchasi teng raqobat sharoitlari va teng imkoniyatlarni ta'minlash va himoya qilish, sportchi raqibni o'yinni o'tkazish imkonini beruvchi teng huquqli ishtirokchi sifatida baholash, uning o'yinini hurmat qilish kabi yuksak insoniy fazilatlarga ishora qiluvchi darajadan ko'tarildi. jismoniy va ma'naviy immunitet, adolatsiz afzalliklardan qochish va nafaqat qoidalarga rioya qilish ham yaxshilik deb hisoblangan asosga qurilgan. Shubhasiz, sportdagi nojo'ya xatti-harakatlar maktabdagi jismoniy tarbiya va sport sohasiga ham o'z ta'sirini o'tkazdi va ayniqsa, 70-yillardan keyin jismoniy tarbiya darslarining ijtimoiylashuvga yo'naltirilgan doirasi Fair Play bilan bog'liq xatti-harakatlarni etarli darajada kafolatlay olmasligi tushunildi. Bu shuni anglatadiki, maktab sportida qoidalarni anglashni rivojlantirish orqali Fair Play ta'limini amalga oshirish imkoniyati ishlatilmaydi yoki hech bo'lmaganda endi muhim deb hisoblanmaydi. Maktab sportlarida Fair Playga to'g'ri kelmaydigan xatti-harakatlarning o'ylantiruvchi o'sish kuzatilganiga diqqat qaratgan Kaehle, jismoniy tarbiya darsida axloqiy tarbiya mavzusidagi tadqiqotlarida o'quvchilarning Fair Playga rag'batlantirilmaganligini, bilimga ega emasligini bildirdi. va Fair Play tushunchasining ma'nosi bo'yicha tajribaga ega bo'lib, ular o'yin qoidalari va Fair Play tamoyillarini tushunmaydilar. U ular g'alaba qozonganida, hatto oyoq osti qilish orqali ham maqtovga sazovor bo'lganligini aniqladi. Biroq, zamonaviy maktab sportida mutlaq va ob'ektiv ishlash asosiy tamoyil emas.

Fair Play ta'limida maktab jismoniy tarbiyasidan foydalanish bo'yicha birinchi narsa, Fair Play kontseptsiyasining doimiy qayta ta'riflash harakatlari va ko'p qirraliligi tufayli maktab sporti uchun nimani anglatishini aniqlashdir. Faqat yozma qoidalar bilan chegaralangan Fair Play kontseptsiyasi, shubhasiz, pedagogik ma'noda qoniqarli emas. Biroq, maktab sportida Fair Play kontseptsiyasi qoidalaridan tashqariga chiqadigan mazmunga ega bo'lishi kerak. Shu nuqtai nazardan, Gablarning rasmiy va norasmiy Fair Play tushunchasini birlashtirgan ta'rifi maktab Fair Play uchun mos yozuvlar nuqtasi sifatida qabul qilinishi mumkin. Shunga ko'ra: Fair Play - bu sportchilarning musobaqalar davomida qiyin sharoitlarda ham qoidalarga sabr-toqat bilan, izchil va ongli ravishda rioya qilishlari, imkoniyatlar tengligini buzmaslik uchun adolatsiz ustunliklarni qabul qilmasliklari, raqibning nohaq kamchiliklaridan foydalanishga urinmasliklari kerakligini anglatadi. , raqib dushman emas, aksincha, u o'yinning o'tishini ta'minlaydigan teng huquqli shaxsdir va ularni sherik sifatida ko'rish va ularni qadrlash harakatlarida yaqqol ko'rinadi.

Fair Play bilan bog'liq bo'lgan maqsad "do'stona tarzda o'ynash va raqobatlash, g'olibni qadrlash, mag'lubiyatni qabul qilish, aldash va adolatsizlikka qarshi bo'lish". Maqsadga yo'naltirilgan xatti-harakatlar dasturda quyidagicha aniqlanadi:

- Guruh bilan o'ynash istagi,

- O'yin davomida egalik qiluvchi va raqib jamoa o'yinchilariga hurmat bilan munosabatda bo'lish,
- Rahbarlarning ogohlantirishlari va hakam qarorlarini hurmat qilish,
- Muvaffaqiyatli bo'lganda ortiqcha maqtanmaslik,
- O'yin va musobaqalarda mag'lubiyatga uchraganda, kelajakda muvaffaqiyatga erishish uchun ko'proq mehnat qilishga tayyorlik,
- G'alaba qozonish uchun noqonuniy vositalardan foydalanmaslik,
- O'yin va musobaqalarda muvaffaqiyat quvonchi va mag'lubiyat qayg'usini do'stlar bilan baham ko'rish.

Ko'rinib turibdiki, dasturda belgilangan maqsad va bu maqsadda ko'zda tutilgan xatti-harakatlar qoidalarga rioya qilishdan tashqari, ideal norasmiy Fair Play tushunchasini ta'kidlaydi. Dasturning kognitiv, affektiv va psixomotor sohalaridagi jami 18 maqsadi talabalar nuqtai nazaridan ustuvorliklarga ko'ra baholangan tadqiqotda, Fair Play maqsadi qiz talabalar tomonidan 2-eng muhim maqsad sifatida ko'rilgani aniqlandi. va erkak talabalarning 5-eng muhim maqsadi. O'quvchilarning ota-onalari bir maqsadni 1- eng muhim maqsad, jismoniy tarbiya o'qituvchilarini 2- va jismoniy tarbiya o'qituvchilarini tayyorlaydigan o'qituvchilarni 3- eng muhim maqsad deb ko'rishlari Fair Play xulq-atvorini egallashga bo'lgan umidlar sifatida talqin qilinishi mumkin. hali yo'qolgan emas, hech bo'lmaganda ta'lim bilan bog'liq bo'lgan ma'lumot guruhlarida va ijtimoiy kutishni ko'rsatadi. .

Biroq, bakalavriat bosqichida jismoniy tarbiya darslarida halol o'yinni qanday joriy etish bo'yicha tizimli bilimga ega bo'lmagan o'qituvchilarga yo'l-yo'riq ko'rsatadigan dasturda umidlar asosan oqlanmagan bo'lib qolmoqda, chunki Fair Play bilan bog'liq xatti-harakatlar qaysi o'rganish tajribasi orqali amalga oshirilishi ko'rsatilmagan. qo'lga kiritiladi. Sohaga oid adabiyotlar o'rganilsa, jismoniy tarbiya darslarida "Fair o'yin" fanini o'rgatishda katta yutuqlarga erishilganligi ko'rinadi. Jismoniy tarbiya darsidagi Fair Play ta'limi bugungi kunda odamlarni Fair Play haqida gapirishga, o'ylashga, qaror qabul qilishga, hamdard bo'lishga va turli xil ta'lim tajribalari orqali his-tuyg'ular bilan kurashishga asoslangan. Tabiiyki, metodlarni qo'llash sharti, birinchi navbatda, jismoniy tarbiya o'qituvchisining Fair Play haqidagi bilimi va xabardorligidir.

Jismoniy tarbiya darsida adolatli o'yin ta'limi ilovalari

Suhbatlashish/odamlarni Fair Play haqida gapirishga majbur qilish

Jismoniy tarbiya kursi kognitiv va affektiv sohalarida qiymat muammolari bilan ongli ravishda to'qnash kelish uchun etarli ta'lim/ta'lim imkoniyatlarini taqdim etadi. Shu nuqtai nazardan, o'qituvchilar va talabalar uchun jismoniy tarbiya darslarida Fair Play haqida gapirish juda muhim va dars amaliyotida buning uchun mos muhitni ta'minlaydigan turli xil aniq vaziyatlar paydo bo'ladi:

- Raqib o'yinchisini tegishli holatda noqonuniy to'xtatish (itarish, ushlab turish, qo'llash, tushirish va h.k.),
- O'yin davomida yoki undan keyin o'z yoki raqib jamoa o'yinchilarini ayblash,
- Raqibni gijgijlash va kamsitish orqali erishilgan muvaffaqiyatni nishonlash,
- Boshqalarning muvaffaqiyatini kam baholamoq,
- Hakam qarorlarini qabul qilmaslik,
- Hakamning qarorlari yoki raqib o'yinchilarining shikoyatlarini "qattiq bo'lsa-da, qoidalarga muvofiq o'ynadi", deb himoya qilish,

Guruh yoki jamoa tuzishda ba'zi talabalar doimo kuchlilar tomonida bo'lishni xohlashadi. Bunday vaziyatlarni Fair Play nuqtai nazaridan baholash uchun, haqiqiy tajribalardan so'ng darhol jismoniy tarbiya o'qituvchisi o'yinni yoki o'yinni to'xtatishi, noto'g'ri xatti-harakatni baholashi va mavzuni qisqa ogohlantirish nutqi bilan yopishi kerak, unda u Fair Playning ma'nosini ta'kidlaydi. Shu bilan bir qatorda, o'yin to'xtatilgandan so'ng, o'qituvchi o'quvchiga Fair Play nuqtai nazaridan vaziyatni baholashni va do'stlari bilan qisqacha uchrashishni tayinlashi mumkin. Vaqt o'tishi bilan turli xil talabalar darsni mazmunli Fair Play misollari kontekstida kuzatish, kerak bo'lganda o'yinni to'xtatish va Fair Play bo'yicha qisqa nutq so'zlash vazifasini o'z zimmlariga olishlari mumkin. Ushbu stsenariy, ayniqsa, ma'lum bir talaba Fair Play talablari bilan to'qnash kelmoqchi bo'lganda foydalidir. Suhbat usulining zaif tomoni, agar dars juda tez-tez to'xtatilsa, o'quvchilarning Fair Play mavzusiga qiziqishi va jiddiyligini yo'qotish xavfi. Shuning uchun jismoniy tarbiya o'qituvchisi darsning umumiy oqimi doirasida Fair Play ta'limini ta'kidlash uchun eng maqbul vaqtni taxmin qilishi kerak.

O'z his-tuyg'ularingizni qabul qilish

Mag'lubiyatga uchragan jamoaning o'yinchilari odatda o'z-o'zini nazorat qilishni yo'qotib qo'yishi, natijada noxush va shafqatsiz harakat qilib, raqibning jismoniy yaxlitligiga, hatto o'zlariga ham xavf tug'dirishi tez-tez kuzatiladi. Shu sababli, bu sohadagi Fair Play tadqiqotlari o'quvchilarning o'zini o'zi nazorat qilish va boshqarish ko'nikmalarini oshirishga qaratilgan bo'lishi kerak. Bu yo'nalishdagi birinchi qadam og'riqli his-tuyg'ularni qabul qilishni va ular bilan kurashishni o'rganishdir. Tuyg'ularni qabul qilish va tegishli yondashuvlarni ishlab chiqish sharti - o'qituvchi o'quvchilarning his-tuyg'ularini qabul qilishi va ularni qadrsiz deb topmasligi yoki "Qanday qilib yo'qolgan o'yin haqida shunday fikr yuritishi mumkin, bir so'z bilan aytganda, bu bolalarchalik!" Bu janrni salbiy ifodalar bilan hukm qilmaydi.

Chunki inson uning his-tuyg'ulari jiddiy qabul qilingan va hurmat bilan munosabatda bo'lgan joyda qabul qilingan va tushunilganini his qiladi. Shunda o'qituvchining yondashuvi: "Mag'lubiyatdan ko'nglingiz pir bo'ldi. Albatta, yutqazish unchalik yoqimli emas. Lekin raqibga og'riq keltirish yoki o'yin oxirida ular bilan kurashish to'g'rimi?" Bu shaklda bo'lishi kerak. O'qituvchi o'z boshidan kechirganlari va his-tuyg'ulari haqida gapirib, o'quvchilarning mag'lubiyatga chidashlarini osonlashtiradi: "Sizni qanday his qilayotganingizni taxmin qila olaman. Chunki men ham o'yinda raqibimga xafa bo'lmaslikni o'rganishim uchun yillar kerak edi. Yo'qotilgan o'yin hamma narsaning oxiri emas!" Talabalar o'z his-tuyg'ularini qabul qilishni qanchalik ko'p o'rgansa va ularning o'ziga bo'lgan hurmati qanchalik kuchli bo'lsa, ular o'z raqibini tanqidiy o'yin pozitsiyalarida o'yinni amalga oshiradigan sherik sifatida ko'rishlari va shunga muvofiq halol harakat qilishlari mumkin.

Jismoniy tarbiya darsida o'rganish tajribasi: Fair Play o'yinlari

Fair Play sohasida munosabatni o'zgartirish imkoniyatini belgilaydigan narsa, birinchi navbatda, qadriyatlarni tarbiyalash jarayonida individual ishtirok etish darajasi va o'qituvchining ishonchliligi. Shuning uchun tajribani o'rganish qiymatga erishish uchun eng samarali va keng qamrovli usuldir. Boshqa usullar, masalan, empatiya, istiqbolga ega bo'lish va o'z his-tuyg'ularini qabul qilish, aslida tajribaviy o'rganishni qo'llab-quvvatlaydi. Shaxsiy ishtirok orqali o'rganish tajribasi, bunda ishtirokchi o'yin davomida o'z xatti-harakatiga duch keladi, u bilan kelishib oladi va amalda darhol tegishli xatti-harakatni ko'rsatadi; Bu o'zini boshqaning o'rniga qo'yib, his qilish,

o'ylash va boshqa nuqtai nazardan qaror qabul qilish orqali yangi istiqbollarga ega bo'lish orqali sodir bo'ladi.

Fair Play o'yinlari, bir tomondan, asosan, ijtimoiy ta'limga qaratilgan bo'lsa, ikkinchi tomondan, qoidalar haqida xabardorlikni shakllantirish orqali o'zini axloqiy tutish qobiliyatini rivojlantirishga qaratilgan. Ushbu o'yinlar o'yin yoki raqobatning raqobatbardoshligini kamaytirish yoki ataylab oshirish orqali ishlab chiqilishi mumkin.

Muvaffaqiyat yo'nalishi unchalik ustun bo'lmagan o'yin yoki raqobat muhitida o'yinchilar uchun Fair Playga muvofiq harakat qilish osonroq. Shunday qilib, o'yinda natija emas, balki jarayon ma'noga ega bo'ladi va imkon qadar ko'proq ishtirokchilarning qoniqishi ta'minlanadi. Kam yutuqlarga yo'naltirilganlikda hamkorlik qilish tendentsiyasi kuchayadi va ayniqsa Fair Playning norasmiy xatti-harakatlari osonroq namoyon bo'lishi mumkin. Bunday sharoitda o'z va raqib jamoa o'yinchilariga nisbatan hurmat bilan munosabatda bo'ladi, o'z kuchiga ega bo'lmagan o'quvchilarning o'ziga bo'lgan ishonchi, motivatsiyasi kuchayadi, o'zini bironing o'rniga qo'yib, turli rollarni bajarish, fikr yuritish osonlashadi.

Xususan, kooperativ o'yinlar jismoniy tarbiya darsida mustaqillik va mas'uliyat hissini rivojlantiradi. Yaratilgan, rejalashtirilgan va mas'uliyat bilan birga olib boriladigan narsalar boshqalar tomonidan belgilanganidan ko'ra jiddiyroq va ishonchli tarzda amalga oshiriladi. Agar o'quvchilar darsni qisman tuzsalar, o'yinlarni o'zlari qursalar, qoidalarini aniqlasalar, hakamlar vazifasini bajarsalar, ularning o'yinlarini kuzatsalar, o'zaro janoblar kelishuvini tuzsalar va hamkorlikning barcha turlarini, xususan, o'yinlarni joylashtirish va yig'ishni tartibga soluvchi reja tuzsalar. uskunalar, ular o'zlari Fair Play uchun javobgar bo'ladi. Ular kuzatishni o'rganadilar.

Jismoniy tarbiya darsida yutqazmaydigan turli xil o'yinlar va o'quvchilarning dars o'yinlarini loyihalash vazifalari Fair Play bilan bog'liq barcha qadriyatlarni to'g'ridan-to'g'ri etkazish uchun etarli bo'lmasa-da, ular butun sinfga o'zlarini erkinroq, tarangliksiz muhitni his qilishlariga imkon beradi. hech qachon. Buning eng muhim sababi, shubhasiz, raqobatning yo'qligi. Kooperativ o'yinlar va shunga o'xshash amaliyotlar Fair Play ta'limi doirasida muhim vazifalarni bajarishi mumkin.

- Talabalar raqobat va taqqoslash emas, balki birgalikdagi quvonchli sa'y-harakatlar ularning farovonligiga hissa qo'shadigan tajribaga ega bo'ladilar.

- Talabalar faqat jismoniy ko'rsatkichlari yoki ballga qo'shgan hissasiga qarab baholanmaydi. Ijodkorlik, hazil, hamjihatlik va mo'tadillik kabi xususiyatlar va qobiliyatlar ahamiyat kasb etadi.

- Ular qattiq, raqobatga yo'naltirilgan kurs sharoitlarini yumshatadi. Agar bular, masalan, sinfda o'tkaziladigan raqobatbardosh musobaqadan oldin qo'llanilsa, keyingi musobaqa odatda kamroq stressli bo'ladi va bir jamoadagilar yuqori darajadagi hamkorlikni tushunishadi.

Shunday qilib, Fair Play o'yinlari taranglik va kelishmovchiliklar ko'p bo'lgan sof muvaffaqiyatga qaratilgan sport tadbirlarida Fair Play talablarining ortib borishi uchun yaxshi asos bo'lishi mumkin bo'lgan ijtimoiy tajribalarni taqdim etadi.

Xulosa

Sportning axloqiy qadriyatlari to'g'risida xabardorlikni oshirish va zarur tarkibiy o'zgarishlarni amalga oshirish bo'yicha sa'y-harakatlar doirasida maktabdagi jismoniy tarbiya darslari va maktablararo o'yinlardan yarmarkaga mos keladigan xatti-harakatlarni o'rgatish va ko'rsatish uchun qulay muhit sifatida foydalanish kerak. O'ynang. Chunki, Fair Play tushunchasini

nafaqat kompaniyalar, xabarlar, sanksiyalar yoki oddiy axloqiy nazariyalar orqali, balki o'quvchilarning uzoq muddatli va uzluksiz ta'lim jarayonida muammoli vaziyatlarga shaxsan duch kelishi orqali ham ega bo'lishi tushuniladi. Bundan tashqari, u to'g'ri ta'kidlaganidek, "Bolalar va yoshlarda birdamlik va hamkorlik tuyg'usini rivojlantirish, qoidalar haqida ongini shakllantirish, baham ko'rish, adolat, bag'rikenglik va yordam berish kabi insoniy qadriyatlar, shuningdek, ularning ta'siri va funktsiyalari haqida xabardorlikni oshirish. sportning insonga, atrof-muhitga, tabiatga va ijtimoiy sohalarga bo'lgan munosabati maktab sportining eng muhim jihatlaridir." "Bu muhim tarbiyaviy maqsad va tamoyillardan biridir".

Jismoniy tarbiya kursi talabalarning qadriyat muammolari bilan ongli ravishda bog'lanishi kerak. Jismoniy tarbiya o'qituvchilari bir-biriga qarama-qarshi bo'lishga imkon beradigan imkoniyatlardan foydalanishlari kerak. Buning zaruriy sharti, shubhasiz, o'qituvchining yetarli jihozlariga ega bo'lishidir. O'qituvchining ta'kidlashicha, "har qanday holatda ham g'alaba qozonishga intilish", "o'zini tuta olmaslik", "yutqazishga toqat qilmaslik", "qobiliyati past bo'lganlarni haqoratlash", "teng bo'lmagan jamoalar tuzish", "etarlicha hamkorlik qilmaslik". va uning shogirdlarining Fair Playga yondashuvlari. Jamoa "hakamni chalg'itish", "birovni ayblash" va "murosasiz harakat qilish" kabi muammolarni aniqlashi va ularni suhbat, turli dilemma hikoyalari, empatiya, istiqbolni aniqlash va uydirma orqali hal qilishga harakat qilishi kerak. Fair Play o'yinlari.

REFERENCES

1. SCHUSTER, A.: "Finde ein Spiel", Sportpaedagogik, 7, 1: 29-30, 1983.
2. PILZ, Gunter A.; WEWER, Wolfgang: Erfolg oder Fair Play? Sport als Spiegel der Gesellschaft. München: Copress Verlag, 1987.
3. MÜLLER, Bernd: "Hilfen zur Fairness – Erziehung in der Grundschule", Leibesübungen - Leibeserziehung, 48, 5: 17-24, 1994.
4. PILZ, Gunter A.; "Zum Problem struktureller Bedingungen für Unfairness: Eine empirische Analyse", Fairness und Fair Play, Hrsg.: Volker Gerhardt; Manfred Laemmer, 2. Aufl., Sankt Augustin: Academia-Verlag, 1995, s. 173-190.
5. LUTHER, Dorothea; HOTZ, Arturo: "Fairness im Sport-Lernen fürs Leben?", Leibesübungen - Leibeserziehung, 48, 5: 4-8, 1994.
6. KOHLBERG, L.: Die kognitive Entwicklung des Kindes. Frankfurt 1974.
7. GESSMANN, Rolf: "Fair Play – Eine wichtige Erziehungsaufgabe und ihre Umsetzung im Sportunterricht", Fairness und Fair Play, Hrsg.: Volker Gerhardt; Manfred Laemmer, 1. Aufl., Sankt Augustin: Academia-Verlag, 1995, s.138-155.